TÒA ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 6 - GIA LAI** **TỈNH GIA LAI**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 22/2025/QĐST-DS	*Gia Lai, ngày 30 tháng 9 năm 2025*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 6 - GIA LAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Huỳnh Long Nhiên.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Trần Tuyết Mai - Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai tham gia phiên họp: Ông Nguyễn Hoàng Quang - Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 9 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 09/2025/TLST-DS ngày 20 tháng 8 năm 2025 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi", theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 102/2025/QĐST-DS ngày 19 tháng 9 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Cao Bá H, sinh ngày 25/01/1986; Căn cước công dân số 052086017277; nơi thường trú: Tổ dân phố C, phường H, tỉnh Gia Lai.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Không có.

- *Những người tham gia tố tụng khác:* Không có.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- *Theo đơn yêu cầu của ông Cao Bá H, lời khai trong quá trình giải quyết:* Mẹ của ông là bà Nguyễn Thị V, sinh năm 1957 ở tổ dân phố C, phường H, tỉnh Gia Lai bị câm điếc bẩm sinh và chậm phát triển từ nhỏ; chưa từng được khám hay điều trị gì về chuyên khoa tâm thần.

Theo Kết luận số 1632/KLGĐ ngày 12/9/2025 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực miền T thì mẹ ông bị chậm phát triển tâm thần vừa (F71-ICD-10) + Câm điếc bẩm sinh (H91.3 – ICD-10)/Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Do đó, nay ông H yêu cầu Tòa án giải quyết, tuyên bố mẹ ông, bà Nguyễn Thị V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Vì điều kiện công việc, ông đề nghị được vắng mặt tại các buổi làm việc và tại các phiên họp giải quyết yêu cầu trên của ông.

- *Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai:* Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký Tòa án trong thời gian chuẩn bị xét đơn yêu cầu và tại phiên họp; việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng đúng theo qui định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông Cao Bá H, tuyên bố bà Nguyễn Thị V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, ông H phải chịu chi phí trưng cầu giám định và lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết: Ông H yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Bà V là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại phường H, tỉnh Gia Lai nên theo Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025, Tòa án nhân dân khu vực 6 - Gia Lai có thẩm quyền giải quyết.

[2] Về sự vắng mặt của đương sự: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự đề nghị giải quyết vắng mặt. Căn cứ quy định tại Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt ông H.

[3] Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 1632/KLGĐ ngày 12/9/2025 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực miền T thì mẹ ông Cao Bá H, bà Nguyễn Thị V bị chậm phát triển tâm thần vừa (F71-ICD-10) + Câm điếc bẩm sinh (H91.3 – ICD-10)/Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Tại khoản 1 Điều 23 của Bộ luật Dân sự quy định: *"Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ".* Vì vậy, việc ông H là con của bà V yêu cầu tuyên bố bà V là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ nên yêu cầu này được chấp nhận.

[4] Về người giám hộ của bà Nguyễn Thị V: Bà V không có chồng, cha mẹ bà V đều đã chết. Ông Cao Bá H là con của bà V có đủ điều kiện để làm người giám hộ nên ông Cao Bá H là người giám hộ hợp pháp của bà Nguyễn Thị V và có các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

[5] Ý kiến của Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 - Gia Lai về việc giải quyết việc dân sự là có căn cứ, đúng qui định của pháp luật.

[6] Về chi phí trưng cầu giám định: Ông H phải chịu, ông H đã nộp xong.

[7] Về lệ phí: Ông H phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các điều 149, 161, 162, 370, 371, 372, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025;

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự;

- Căn cứ Điều 4, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội qui định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án.

- Chấp nhận yêu cầu của ông Cao Bá H. Tuyên bố bà Nguyễn Thị V, sinh ngày 01/01/1957, Căn cước công dân số 052157011862, nơi thường trú: Tổ dân phố C, phường H, tỉnh Gia Lai là người có khó khăn trong nhận thứ, làm chủ hành vi.

- Ông Cao Bá H, sinh năm 1986 là người giám hộ của bà Nguyễn Thị V.

- Về chi phí trưng cầu giám định: Ông Cao Bá H phải chịu, ông H đã nộp xong.

- Về lệ phí và tạm ứng lệ phí: Ông Cao Bá H phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết yêu cầu về dân sự là 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng. Ông H đã nộp 300.000 đồng (Ba trăm nghìn) đồng theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0001698 ngày 20 tháng 8 năm 2025 của Thi hành án dân sự tỉnh Gia Lai nên được khấu trừ, ông H đã nộp xong.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Trường hợp họ không có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự thì thời hạn đó được tính từ ngày họ nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- VKSND khu vực 6 - Gia Lai;
- Người yêu cầu;
- Ủy ban nhân dân phường Hoài Nhơn Tây, tỉnh Gia Lai;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

8

Huỳnh Long Nhiên